

Sprawozdanie merytoryczne

Centrum Inicjatyw Obywatelskich 2017

Dane adresowe

Centrum Inicjatyw Obywatelskich
Ul. Sienkiewicza 19
76-200 Słupsk
Tel./fax 59 840 29 20
KRS: 0000056842
cio@cio.slupsk.pl

Działalność statutowa

Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku prowadzi wyłącznie nieodpłatną działalność statutową. CIO nie prowadzi odpłatnej działalności statutowej. W 2016 roku zrealizowane zostały następujące cele statutowe:

1. popieranie, promocja, wspomaganie i integracja organizacji pozarządowych i innych inicjatyw obywatelskich,
2. wspieranie aktywności obywatelskiej, w tym między innymi takich grup jak niepełnosprawni, seniorzy, bezdomni, bezrobotni, dzieci, kobiety oraz inne grupy społeczne wymagające wsparcia,
3. działania na rzecz swobodnego i równego dostępu do informacji,
4. wspieranie filantropii, dobroczynności i działań humanitarnych.

Powyższe cele statutowe realizowane są w szczególności na rzecz organizacji oraz instytucji, które działają w następujących obszarach: kultura, oświata, edukacja, ochrona środowiska, prawa człowieka, ochrona zdrowia, rozwój lokalny i regionalny, pomoc społeczna.

Działalność gospodarcza

Działalność gospodarcza prowadzona jest przez CIO w następujących obszarach:

- a) informacja i doradztwo w zakresie zarządzania organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami administracji publicznej
- b) produkcja programów telewizyjnych i nagrań video
- c) postprodukcja nagrań telewizyjnych i nagrań video
- d) produkcja nagrań dźwiękowych
- e) doradztwo w zakresie rozwoju nowoczesnych technologii w organizacjach pozarządowych
- f) tworzenie baz danych i przetwarzanie danych
- g) prowadzenie badań opinii publicznej
- h) organizowanie konferencji, targów i wystaw
- i) prowadzenie szkoleń i warsztatów
- j) organizacja imprez i festynów
- k) reklama w wydawnictwach papierowych i elektronicznych
- l) wykonywanie projektów graficznych
- m) wspieranie działalności administracyjnej
- n) wydawanie biuletynów informacyjnych w formie papierowej i elektronicznej
- o) stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja

- p) pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
- q) działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
- r) prowadzenie stron internetowych.

Centrum Inicjatyw Obywatelskich **„Człowiek, Inspiracja, Odpowiedzialność”**

Jesteśmy stowarzyszeniem, zgranym i profesjonalnym zespołem, działającym nie dla zysku, przygotowanym do realizowania zadań społecznych.

Naszym celem jest wzmacnianie i rozwój aktywnego, świadomego i otwartego społeczeństwa demokratycznego.

Działamy z ludźmi i dla ludzi, pobudzając ich aktywność, kreatywność i chęć pracy na rzecz swojej wspólnoty lokalnej.

Promujemy postawy obywatelskie i rozwijamy ideę partnerskiej współpracy.

Nasze działania są efektywne i dostosowane do potrzeb.

W naszej pracy kierujemy się empatią.

Realizujemy i promujemy zasadę pomocniczości i solidarności. Naszą wartością jest odpowiedzialne funkcjonowanie jednostki we wspólnocie.

Pomorski Aktywator Społeczny – małe inicjatywy, duże zmiany

Zadanie polegało na wspieraniu młodych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, w tym grup samopomocowych, na terenie województwa pomorskiego poprzez lokalne konkursy grantowe oraz ścieżkę wsparcia animacyjnego, szkoleniowego i sieciującego. Celem przedsięwzięcia było zwiększenie aktywności obywatelskiej na Pomorzu i wzmocnienie potencjału III sektora w województwie pomorskim, młodych organizacji i grup nieformalnych.

Projekt realizowany był w partnerstwie:

1. Fundacja Pokolenia – powiaty: gdański, tczewski, malborski, sztumski, kwidzyński;
2. CIO – powiat słupski i miasto (na prawach powiatu) Słupsk;
3. EDUQ – powiaty: lęborski, wejherowski, pucki;
4. Fundacja Parasol – powiaty: bytowski, kościerski;
5. LGD Ziemi Człuchowskiej – powiaty: człuchowski, chojnicki;
6. Stowarzyszenie Morena w (nieformalnym) partnerstwie z LGD "Chata Kociewia" – miasta na prawach powiatu: Gdańsk, Sopot Gdynia i powiat starogardzki;
7. Fundacja EDS: powiat kartuski;
8. Fundacja Strefa Mocy: powiat nowodworski.

Beneficjentami bezpośrednimi projektu są **organizacje pozarządowych i grupy nieformalne, w tym grupy samopomocowe, z terenu Słupska i województwa pomorskiego.**

W ramach konkursu można się ubiegać o jeden z następujących rodzajów dotacji:

- Minigrant do 500 zł** na inicjatywę,
- Grant do 5000 zł** na działania ze sfery pożytku publicznego,
- Grant do 5000 zł** na wsparcie młodej organizacji pozarządowej.

Dotacje można przeznaczyć na:

1. realizację projektu w dowolnej ze sfer pożytku publicznego,
2. na rozwój młodej organizacji pozarządowej zarejestrowanej na terenie woj. pomorskiego.

W 2017 roku w ramach realizacji projektu przeprowadzono następujące działania:

- 1) przeprowadzono **2 spotkania informacyjne** dla przedstawicieli słupskich NGO jak i aktywnych mieszkańców Słupska działający w różnych grupach nieformalnych; spotkania dotyczyły realizacji przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnych
- 2) przeprowadzono **1 szkolenia 1-dniowe** dla członków grup nieformalnych/organizacji;
- 3) przyznano dofinansowanie dla **16 projektów (2 mini granty, 2 start-upy, 14 projektów grup nieformalnych).**

Aktywnie razem

Projekt dotyczył zwiększenia potencjału merytorycznego 80 osób z terenu Słupska, które ukończyły 60 rok życia w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym/społecznym, w tym w wyposażenie ich w umiejętność korzystania z dostępnych narzędzi partycypacyjnych. Przedsięwzięcie stanowiło odpowiedź na problem, jakim jest niskim poziom aktywności społecznej/publicznej słupskich seniorów. Projekt został dofinansowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Rządowego na rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020, oraz przez Miasto Słupsk.

Przedsięwzięcie stanowiło odpowiedź na problem, jakim jest niski poziom życia słupskimi seniorów w kontekście aktywności społecznej i korzystania ze zróżnicowanych form umożliwiających efektywny udział w życiu społeczności.

Cel główny został osiągnięty przez następujące cele szczegółowe:

1. zwiększono potencjał merytoryczny 50 seniorów z terenu Słupska w zakresie kompetencji cyfrowych,
2. zwiększono potencjał merytoryczny 80 seniorów z terenu Słupska z zakresu dostępnych narzędzi partycypacyjnych,
3. zwiększono dostęp do przestrzeni miejskich bibliotek publicznych seniorom z terenu Słupska jako miejsca aktywności społecznej/publicznej,
4. zwiększono potencjał merytoryczny 80 seniorów z terenu Słupska w zakresie dostępu do metod i narzędzi edukacyjnych w obszarze aktywności społecznej,
5. zwiększono liczbę świadczonych wsparcia o co najmniej 4 nowe formy na rzecz aktywnego uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym/publicznym.

Ponadto, w ramach projektu:

1. zrealizowano cykl szkoleń komputerowych (360 godz. wsparcia), podczas którego seniorzy zdobyli wiedzę nt. skutecznego korzystania z narzędzi IT w ramach aktywności społecznej/publicznej (łącznie 120 spotkań),
2. przeprowadzono wśród 40 seniorów cykl warsztatów - gier partycypacyjnych (20 spotkań),
3. zakupiono 20 gier partycypacyjnych,
4. przeszkolono 50 seniorów z zakresu kompetencji cyfrowych,
5. rozdystrybuowano wśród słupskich seniorów 200 szt. Niezbędnika Aktywnego Seniora,
6. rozdystrybuowano wśród słupskich seniorów 2000 szt. Informatora Seniora (4 wydania),
7. przeprowadzono 12 spotkań ze specjalistami dla seniorów,
8. przeprowadzono 3 dni szkoleniowe dla członków Słupskiej Rady Seniorów,
9. przeprowadzono 3 szkolenia 2-dniowe z aktywności społecznej dla słupskich seniorów,
10. przeprowadzono 20 spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki,
11. przeprowadzono 3 spotkania Obywatelskiego Klubu Filmowego Seniora, w których uczestniczyło 30 osób,
12. wdrożono cztery nowe formy wsparcia na rzecz aktywnego uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym/publicznym:
 - szkolenia z aktywności społecznej,
 - cykl spotkań z seniorami,
 - Obywatelski Klub Filmowy Seniora,
 - szkolenia dla członków Słupskiej Rady Seniorów

Dzięki realizacji projektu w różnych częściach miasta, możliwe było włączenie kolejnych seniorów w aktywne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej. Wśród osób starszych propagowano między innymi wszelkiego typu przedsięwzięcia pro seniorskie.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie słupekim

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie słupekim prowadzony jest przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich od listopada 2016 roku. Przedsięwzięcia realizowane jest w ramach projektu, współfinansowanego z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego. Partnerami są: Słowińska Grupa Rybacka i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi.

Celem Ośrodka jest wspieranie rozwoju Podmiotów Ekonomii Społecznej w subregionie słupekim (powiat słupeki, bytowski, lęborski, miasto Słupsk). Oferta OWES skierowana jest do **podmiotów reintegracyjnych (ZAZ, CIS, KIS, WTZ), podmiotów działających w sferze pożytku publicznego, które prowadzą działalność ekonomiczną, zatrudniają pracowników** (organizacje pozarządowe prowadzące działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego), **podmiotów sfery gospodarczej** (organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą, ZAZ oraz spółdzielnie, których celem jest zatrudnianie), **inicjatyw o charakterze nieformalnym, przedsiębiorstw społecznych i jednostek samorządu terytorialnego**, prowadzących działalność na terenie powiatów: słupekiego, lęborskiego, bytowskiego i m. Słupka.

OWES świadczy następujące usługi:

1. działania informacyjne;
2. wsparcie doradcze;
3. wsparcie szkoleniowe;
4. wsparcie przedsiębiorstw społecznych;
5. wsparcie finansowe;
6. wsparcie na rzecz partnerstwa.

Działania informacyjne dotyczą głównie oferty OWES, w tym m.in.:

- 1) zasad uruchamiania PS,
- 2) możliwych do pozyskania środków na rozwój przedsiębiorstwa społecznego,
- 3) zasad prowadzenia działalności gospodarczej przez PES,
- 4) zawiązywania i rozwoju partnerstw, sieci współpracy lokalnych podmiotów w tym instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej w celu rozwoju podmiotów ekonomii społecznej,
- 5) zmieniających się przepisów prawa dotyczących podmiotów ekonomii społecznej,
- 6) promowania przykładów dobrze prosperujących PES, czy też partnerstw działających z udziałem PES i partnerów społecznych.

OWES świadczy doradztwo: ogólne, specjalistyczne oraz biznesowe, w sposób:

- 1) bezpośredni - świadczone osobiście przez doradcę klientowi/klientom w siedzibie OWES lub innym dogodnym dla klienta miejscu,
- 2) pośredni – świadczone drogą elektroniczną (za pomocą poczty elektronicznej, wideokonferencji).

Wsparcie szkoleniowe

Wsparcie szkoleniowe obejmuje organizację i prowadzenie szkoleń z zakresu ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej. Szkolenia mają na celu przygotowanie do pracy w sektorze ekonomii społecznej, podniesienie kompetencji i kwalifikacji, ale również wzmocnienie obecnie funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej w określonej dziedzinie wiedzy.

Wsparcie przedsiębiorstw społecznych

OWES prowadzi działania na rzecz aktywnego wsparcia przedsiębiorstw społecznych (PS). Kompleksowa usługa wsparcia polega w szczególności na:

- 1) pomocy w diagnozie potrzeb klienta oraz oczekiwanych efektów działania,
- 2) pomoc w przygotowaniu planu działania dostosowanego do specyficznych potrzeb klientów,
- 3) wdrożeniu planu działania (szkolenia, doradztwo, wsparcie finansowe, itp.), polegającego na organizowaniu i koordynowaniu wsparcia,
- 4) monitorowaniu wdrożenia planu działania,
- 5) ocenie rezultatów planowanych działań.

Wsparcie finansowe

OWES świadczy wsparcie finansowe na rzecz PS i PES, w oparciu o stosowny regulamin. Wsparciem finansowym może być objęty podmiot, któremu udzielono wsparcia finansowego, w okresie co najmniej obowiązywania umów o udzielenie wsparcia finansowego.

W 2017 roku, w ramach prowadzenia Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie słupeckim, zrealizowano:

- zawiązano 15 Grup Inicjatywnych, chcących założyć podmiot ekonomii społecznej,
- objęto wsparciem 83 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- objęto wsparciem 115 podmiotów ekonomii społecznej,
- dzięki wsparciu OWES, 13 środowisk przystąpiło do wspólnej realizacji przedsięwzięcia, mającego na celu rozwój ekonomii społecznej,
- utworzono 5 miejsc pracy w nowych przedsiębiorstwach społecznych (nowopowstałych),
- utworzono 4 organizacje pozarządowe prowadzące działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą.

Czas na zmianę! Polsko-katalońska wymiana doświadczeń

Projekt ponadnarodowy „Czas na zmianę! Polsko-katalońska wymiana doświadczeń” realizowany był przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich od listopada 2016 roku do końca kwietnia 2018 roku. Przedsięwzięcie współfinansowane było ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Liderem projektu była Gmina Słupsk, drugim partnerem – barcelońskie stowarzyszenie Smilemundo.

Celem projektu było wdrożenie nowych rozwiązań, w szczególności w zakresie aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem w Gminie Słupsk. Podczas wizyt studyjnych osoby odpowiedzialne za realizację projektu miały możliwość zapoznania się z **narzędziami i metodami edukacyjnymi**, stosowanymi wobec osób zagrożonych przez partnera zagranicznego (mentoringu, **gra edukacyjna SmileUrbo**, formy ekonomii społecznej i ekonomii solidarnej).

W ramach projektu **opracowano i wdrożono Mapę Wsparcia**, w której zawarto rozwiązania służące wsparciu włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Działania podejmowane w ramach przedsięwzięcia wykorzystywały **doświadczenie partnera zagranicznego**, w tym **innowacyjne metody edukacyjne**, oraz pozwoliły na zapoznanie się ze **skutecznymi praktykami, stosowanymi w Katalonii** wobec osób zagrożonych wykluczeniem.

W ramach projektu w 2017 roku:

- odbyły się 2 wizyty studyjne, w których uczestniczyło łącznie 10 osób; podczas wizyt uczestnicy zwiększyli swoją wiedzę nt. narzędzi wsparcia stosowanych wobec osób wykluczonych w Hiszpanii;
- opracowano Mapę Wsparcia, którą skonsultowało 30 osób.

Ekonomia solidarna bez granic

Projekt „Ekonomia solidarna bez granic” realizowany jest przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich w partnerstwie z Miastem Słupsk oraz hiszpańskim stowarzyszeniem Asociacion Smilemundo z Barcelony (partner zagraniczny). Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Współpraca z zagranicznym Partnerem polegać będzie na wymianie informacji i doświadczeń, na transferze nowych rozwiązań i ich zaadaptowaniu oraz wdrożeniu w zakresie ekonomii społecznej i solidarnej.

Celem projektu jest wypracowanie we współpracy z partnerem zagranicznym rozwiązania służącego wsparciu przedsiębiorczości społecznej (**Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej**) oraz wdrożenie go w Słupsku. Rozwiązania te mają ułatwić w przyszłości dostęp do zatrudnienia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej i społecznej.

Współpraca z hiszpańską organizacją pozwoli na wykorzystanie wiedzy i doświadczenia Smilemundo i podmiotów ekonomii społecznej, odwiedzanych w ramach wizyt zaplanowanych w projekcie i solidarnej w zakresie zidentyfikowanego problemu, jakim jest mało efektywne wspieranie ekonomii społecznej.

Rezultatem projektu będzie między innymi zwiększenie dostępności mieszkańców/nek Słupska do informacji o ekonomii społecznej i solidarnej.

W 2017 roku w ramach projektu zrealizowano:

- zorganizowano 2 wizyty studyjne,
- 2 instytucje podjęły współpracę z partnerem zagranicznym (Miasto Słupsk, Centrum Inicjatyw Obywatelskich).

Festiwal Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej

W 2017 roku Centrum Inicjatyw Obywatelskich zorganizowało kolejny w Słupsku Festiwal Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej. Głównym celem projektu było zwiększenie wiedzy mieszkańców/nek Słupska na temat działalności i osiągnięć słupskich organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. Festiwal Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej odbył się w dniach od 25 do 30 września 2017 roku. Polegał na prezentacji swoich działań przez słupskie organizacje. Odbiorcami wszystkich prezentowanych aktywności byli mieszkańcy Słupska i przedstawiciele lokalnych NGO.

FOPiES był doskonałą okazją do zaprezentowania przez słupskie NGO/PES zakresu ich działalności mieszkańcom Słupska. Dzięki wspólnym działaniom poszczególnych organizacji przygotowane przez nie atrakcje stworzyły harmonogram całego tygodnia poświęconego NGO. Wśród planowanych zadań znalazły się następujące wydarzenia:

1. integracyjne warsztaty z majsterkowania dla mieszkańców i mieszkanki Słupska, przeprowadzone w Indygowej Męskiej Szopie (organizator - Fundacja Indygo) podczas pierwszego dnia Festiwalu
2. pokazy strzelectwa laserowego przygotowane przez Integracyjny Klub Sportowy "ZRYW"
3. warsztaty zdrowego żywienia, których organizatorem był słupski Bank Żywności
4. spotkanie autorskie z Jolantą Nitkowską-Węglarz (Stowarzyszenie Volumin),
5. Kawiarenka Obywatelskie – spotkanie dotyczyło sytuacji seniorów w Słupsku (Centrum Inicjatyw Obywatelskich)
6. Fundacja "Mega do zdrowia" przygotowała prezentację działania aparatury diagnostyczno – terapeutycznej,
7. Rada Regionalna Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT zaprosiła na dzień otwarty swojej do swojej siedziby,
8. spotkanie organizowane przez Słupskie Stowarzyszenie Amazonek "Piersi to nasza bajka",
9. debata o przyszłości Starego Rynku organizowana przez Fundację Indygo.
10. spotkania dla rodziców dzieci niepełnosprawnych (Stowarzyszenie "Dajmy im radość" zorganizowało spotkanie dotyczące kształcenia specjalnego dla dzieci z niepełnosprawnością w kontekście reformy edukacji),
11. spotkanie dla osób dotkniętych problemem alimentacyjnym (porady prawne zorganizowane przez Stowarzyszenie Kobiety Słupsk),
12. zwiedzenia Słupskiej Izby Historii Kolei (NOT),
13. dwie projekcje filmów (Stowarzyszenie Amazonki zaprezentowało film "Moja ucieczka" w SCOPiES, a Fundacja Indygo zaprezentowała "Ocean Przygód" w ramach wydarzenia "Kino Na Nowobramskiej"),
14. zbiórka żywności zorganizowana przez słupski Bank Żywności "Podziel się dobrym posiłkiem",
15. wybory do Słupskiej Rady Organizacji Pozarządowych - wybrano siedmiu nowych członków ROP na kadencję 2017- 2019. Po wyborach odbyło się spotkanie z wiceprezydent Słupska Krystyną Danilecką-Wojewódką oraz wieczór integracyjny dla organizacji pozarządowych,
16. członkowie Słupskiego Klubu Futbolu Amerykańskiego przeprowadzili nabór do drużyny Griffons Słupsk oraz pokazowy trening drużyny.

Cały tydzień Festiwalu Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej był okazją do zaprezentowania swojej działalności na zewnątrz wśród mieszkańców naszego miasta, ale i doskonałą

możliwością do zacieśnienia więzi wewnątrz sektora.

W ramach projektu w 2017 roku:

1. zrealizowano spotkanie organizacyjno-konsultacyjne dla słupskich NGO dot. zaplanowania działań i promocji wydarzeń Festiwalu, w którym udział wzięło 14 osób z 12 organizacji.
2. zrealizowano Festiwal Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej w terminie od 25.09.2017 do 30.09.2017 roku.
3. zorganizowano 18 wydarzeń dla mieszkańców miasta Słupska podczas tygodnia prezentacji Organizacji Pozarządowych i Podmiotów Ekonomii Społecznej (spotkania, prezentacje, warsztaty, prelekcje, projekcje filmów, itp).
4. w organizację FOPIES zostało zaangażowanych 11 Organizacji Pozarządowych i Podmiotów Ekonomii Społecznej z terenu Słupska.
5. przeprowadzono wybory do Słupskiej Rady Organizacji Pozarządowych (kadencja 2017-2019).
6. zorganizowano wieczór integracyjny połączony z dyskusją o trzecim sektorze, w której udział wzięła m.in. wiceprezydent Słupska Krystyna Danilecka-Wojewódzka.
7. w Festiwalu udział wzięło ok 110 osób.
8. przeprowadzono 4 spotkania zespołu projektowego.
9. 1 audycja radiowa dot. FOPIES 2017, działań organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w Słupsku, pięć informacji w serwisie codziennym słupskiego oddziału Radia Koszalin, dwie audycje telewizyjne (Kanał 6) dotyczące organizacji i wydarzeń festiwalu, pięć informacji graficznych (tzw. memów) prezentowanych na portalach społecznościowych i strona www organizatora Festiwalu.

Model na więcej

Projekt „Model na więcej” realizowany jest przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich w partnerstwie z Witkac Sp. z o. o., Samorządem Województwa Pomorskiego oraz hiszpańskim stowarzyszeniem Asociacion Smileundo z Barcelony (partner zagraniczny). Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu jest wypracowanie we współpracy z partnerem zagranicznym rozwiązania dotyczącego współpracy jednostek samorządu terytorialnego (JST) z podmiotami ekonomii społecznej (PES) w zakresie dostarczania usług publicznych, w tym opiekuńczych, zdrowotnych, transportowych, lokalnego recyklingu i utrzymania czystości. Cel ten zostanie zrealizowany dzięki wzrostowi wiedzy pracowników JST na temat wprowadzania klauzul społecznych do zamówień publicznych oraz aktywizacji społecznej PES poprzez podniesienie poziomu wiedzy i zwiększoną realizację usług publicznych.

Ideą projektu jest przygotowanie modelowego rozwiązania bazującego na doświadczeniach samorządu Barcelony, które z jednej strony spowoduje zwiększenie wprowadzania klauzul społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego, z drugiej natomiast umożliwi PES takie rozwiązania, które wzmocni je i uczyni je przygotowanym partnerem do realizacji zadań publicznych zleczanych przez JST.

W ramach projektu:

1. stworzone zostanie narzędzie edukacyjne (platforma internetowa), wspierające PES,
2. wdrożone zostaną w województwie pomorskim nowe rozwiązania w zakresie stosowania Modelu wprowadzania klauzul społecznych w zleceniu usług społecznych oraz zamówieniach publicznych.

Współpraca z partnerem zagranicznym pozwoli na wykorzystanie doświadczenia i wiedzy samorządu Barcelony w zakresie zidentyfikowanego w Polsce problemu dotyczącego zbyt małej liczby i zakresu usług społecznych świadczonych przez PES oraz zbyt niskiego poziomu wykorzystywania tych usług przez podmioty administracji publicznej.

W ramach projektu w 2017 roku zrealizowano:

- 3 instytucje (Centrum Inicjatyw Obywatelskich, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej oraz Witkac Sp. z o. o.) podjęły współpracę z partnerem z Hiszpanii z organizacją SMILEMUNDO z Barcelony w zakresie klauzul społecznych,
- opracowano 1 raport na temat danych dotyczących stosowania klauzul społecznych w województwie pomorskim.

Działania skierowane były do organizacji pozarządowych, działających na terenie Miasta Słupska i mieszkańców/nek Słupska. Wsparciem objęto ok. 30 NGO. Głównym celem projektu było stworzenie przestrzeni do integracji sektora pozarządowego w Słupsku oraz zwiększenie zakresu współpracy pomiędzy organizacjami.

W ramach projektu w 2017 roku zrealizowano:

- **11 spotkań integracyjnych** ze słupskimi organizacjami: Fundacją INDYGO, Stowarzyszeniem INSPIRACJE, Integracyjnym Klubem Sportowym ZRYW, Bankiem Żywności, Polskim Związkiem Niewidomych, Stowarzyszeniem Horyzont, Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym, Fundacją Teatru Włada Lalek, Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, Słupskim Towarzystwem Kultury Teatralnej - Teatr Rondo, Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami,
- **wydano 11 Biuletynów Informacyjnych** (co miesiąc), kierowany do słupskich organizacji pozarządowych i mieszkańców/nek. Biuletyn, w wersji papierowej, dystrybuowany był wśród organizacji podczas spotkań integracyjnych i spotkań informacyjnych, oraz zamieszczony został, w formie PDF, na stronie internetowej CIO. W każdym wydaniu znalazły się informacje dot. możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność NGO, działalności słupskich NGO.
- **zorganizowano 4 dni szkoleniowe** dla przedstawicieli słupskich organizacji pozarządowych, w których udział wzięło 48 osób,
- **zorganizowano i przeprowadzono wybory do Słupskiej Rady Organizacji Pozarządowych**, w których udział wzięło 30 przedstawicieli słupskich NGO,
- zorganizowano spotkanie integracyjne „Gra o słupskich NGO” oraz spotkanie podsumowujące „Wigilia Słupskich Organizacji Pozarządowych”,
- w działania projektowe zaangażowano **48 słupskich organizacji pozarządowych i 220 ich przedstawicieli/lki;**

Wiedza zdobyta w trakcie projektu przez przedstawicieli słupskich organizacji pozarządowych przyczyniła się do zmiany postaw wśród NGO. Przedstawiciele/lki organizacji zapoznali się z zasadami partnerstwa i korzyści z niego wynikających. W przypadku kilku organizacji projekt stał się przyczynkiem do nawiązania współpracy i partnerstwa projektowego.

Wsparcie doradcze i informacyjne dla organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Celem projektu było podniesienie poziomu wsparcia świadczonego na rzecz słupekich organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. Działania projektowe skierowane były na:

1. wzmocnienie potencjału merytorycznego słupekich organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w zakresie uwarunkowań formalno-prawnych NGO,
2. wzmocnienie potencjału merytorycznego 30 słupekich organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w zakresie wiedzy w obszarze finansowych i księgowych aspektów funkcjonowania NGO,
3. zwiększenie dostępu słupekich NGO i podmiotów ekonomii społecznej do specjalistów/ekspertów świadczących usługi poradnicze w zakresie otoczenia formalno-prawnego i finansowego organizacji pozarządowych,
4. zwiększenie dostępu słupekich NGO i podmiotów ekonomii społecznej do informacji nt. funkcjonowania organizacji pozarządowych i potencjalnych źródeł finansowania działalności.

W ramach projektu w 2017 roku zrealizowano/przeprowadzono:

- 288 godz. doradztwa księgowego,
- 240 godz. doradztwa formalno-prawnego,
- objęto pełnym wsparciem księgowym 6 słupekich organizacji pozarządowych,
- wsparciem doradczym objęto 30 słupekich organizacji pozarządowych,
- przeprowadzono 11 spotkań informacyjnych, w których udział wzięło 136 przedstawicieli/lek słupekich organizacji pozarządowych.

Zdobyta wiedza i umiejętności ulepszyła działalność NGO, część z nich usamodzielniała w zakresie prowadzenia księgowości i wypełniania obowiązków formalno-prawnych.

IV Kongres Współpracy Lokalnej

IV Kongres lokalny zorganizowany został w dniach 24-25 października 2017 roku przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku we współpracy z firmą Witkac Sp. z o. o. Celem Kongresu była wymiana wiedzy oraz doświadczeń pomiędzy osobami reprezentującymi instytucje centralne, samorządy, organizacje pozarządowe oraz firmy w obszarze zlecenia zadań.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się: Robert Biedroń – Prezydent Miasta Słupska, Krzysztof Więckiewicz – przedstawiciel Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Kuba Wygnański – Prezes Fundacji Badań i Innowacji Społecznych Stocznia oraz Aleksandra Zemke z barcelońskiego stowarzyszenia Smilemundo.

W ramach IV Kongresu Współpracy Lokalnej zorganizowano:

- **3 panele dyskusyjne:**
 1. Samoorganizacja w usługach społecznych (nowy podział zadań, rola ngo/obywateli w realizacji usług społecznych)
 2. Zmiany formalno-prawne dotyczące organizacji pozarządowych i samorządów w kontekście zlecenia i realizacji zadań publicznych (Narodowy Instytut Wolności, ustawa o przedsiębiorczości itp.)
 3. Inteligentne włączanie osób marginalizowanych w realizację zadań publicznych – klauzule społeczne, ekonomia solidarna i społeczna.
- **4 warsztaty:**
 1. W jaki sposób wdrażać klauzule społeczne w JST
 2. Ekonomia społeczna i solidarna jako narzędzie zarządzania miastem. Doświadczenia Barcelony
 3. Witkac.pl i inne narzędzia we współpracy samorządu z obywatelami
 4. Obligacje społeczne

W 2017 roku Europejski Tydzień Mobilności został zorganizowany przez grupę miast w dniach 16 – 22 września. Przedsięwzięcie odbyło się pod hasłem „Czysta, współdzielona i inteligentna mobilność – dzieląc się, dotrzesz dalej!”. Uczestniczyło w nim 7 miast: Bartoszyce, Braniewo, Gorlice, Ostrów Wielkopolski, Słupsk, Starachowice, Wadowice. Całość koordynowało Centrum Inicjatyw Obywatelskich.

W ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności w 2017 roku w Słupsku zorganizowano:

- 19 września godz. 18.30 (Park Kultury i Wypoczynku) – akcja „Zrób jazdę w mieście – wsiadaj na rower!”, czyli wspólny przejazd Prezydenta Słupska Roberta Biedronia z mieszkańcami/nkami do Ratusza, gdzie o godz. 19.00 wyświetlana została iluminacja.
- 22 września godz. 11.0 (Stary Rynek) – akcja „Chodź na ulicę!”, czyli metamorfoza miejsc parkingowych przy Starym Rynku w Słupsku w przyjazne, bezpieczne miejsca, gdzie zarówno piesi, rowerzyści jak i kierowcy mogą się swobodnie poruszać. Dzięki akcjom można było zobaczyć, jak zwykła droga, zamienia się w miejsce pełne zieleni, ławek i łączy funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców.

Dodatkowo w każdym z naszych miast odbył się szereg interesujących imprez:

1. Wadowice:

- wyjście na pobliską górę 'Goryczkowiec' młodzieży w wieku szkolnym,
- druga akcja polegała na zamienieniu na jeden dzień parkingu urzędowego (zlokalizowany w centrum miasta) w strefę dla mieszkańców. Umieszczone zostały tu ławeczki wraz z parasolami i sporą ilością zieleni. Cały teren był ogólnodostępny dla mieszkańców.

2. Starachowice:

- wspólny przejazd rowerowy z Prezydentem Miasta Markiem Materkiem od Galerii Skałka do Galerii Galardia. Następnie Policja i Straż Miejska przeprowadziły pogadanki na temat bezpiecznego poruszania się na rowerze po miejskich ulicach.
- akcja zazieleniania: w dniu 22 września 2017 r. wyłączono z użytkowania parking dla samochodów przy ulicy Oświatowej. W miejscu w którym parkowały samochody ustawiono donice z kwiatami. Przeprowadzono również akcję edukacyjną dla dzieci związaną z bezpiecznym poruszaniem się po ulicach miasta.

3. Gorlice:

- we wspólnym przejeździe z udziałem burmistrza Gorlic udział wzięło ok. 30 osób. Po przejeździe Burmistrz wręczył mieszkańcom ramki na rejestrację oraz zachęcił do wzięcia udziału w innych wydarzeniach organizowanych w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności m.in. w akcji „Chodź na ulicę!”.
- akcja zazieleniania: Zamknięto ulicę nad Pawilonem Historii Miasta, nie tylko za sprawą drzewek, ale również dzięki kolorowym kredom, którymi dzieci pomalowały płyty chodnikowe. Z tej okazji dzieci z gorlickich szkół stworzyły na płycie rynku „żywy rower”, trzymając w rękach okolicznościowe balony.

4. Braniewo:

- akcji przejazdu po mieście wzięło udział ok. 40 osób, mieszkańcy przejechali ulicami dookoła miasta. Przejazd zakończył się w Parku MOS ZATOKa, gdzie na uczestników czekało ognisko. Każdy z uczestników otrzymał pamiątkowy znaczek Europejskiego Tygodnia Mobilności.
- akcja zazieleniania: akcja odbyła się na ul. Katedralnej (jest to droga dojazdowa do parkingu który został wyłączony z użytkowania dla samochodów, część parkingu zamieniliśmy na strefę relaksu). W akcji wzięło udział łącznie ok. 100 osób w tym grupy przedszkolne, które zmieniły oblicze ulicy Katedralnej. Parking przyozdobiony był drzewami, które potem zostały wsadzone w alejkę parkową, zazieleniając teren.

5. Ostrów Wielkopolski:

- w przejażdżce udział wzięło blisko 80 osób, które wspólnie przejechały z centrum miasta na ostrowskie. Piaski, gdzie wszyscy zebrani mogli porozmawiać, napić się pysznej kawy i zregenerować siły świeżym, domowym ciastem.
- akcja zazieleniania: akcja odbyła się na ostrowskim Rynku. Na parkingach ustawiono autobus, gdzie odbywały się lekcje pt. „Bezpieczna droga do szkoły” dot. bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadzone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji wraz ze Strażą Miejską. W drugim „zaczarowanym autobusie” pedagodzy ze szkoły podstawowej nr 4 zorganizowali gry edukacyjnej i zabawy, a przed Ratuszem oraz w jego wnętrzu zabawy taneczne i ruchowe zapewniali animatorzy. Zlokalizowane na Rynku stoiska zachęcały mieszkańców naszego miasta oraz dzieci do wybierania alternatywnych środków transportu takich jak rower czy autobus. Udział w akcji wzięło około 400 osób.

6. Bartoszyce:

- w przejeździe rowerowym uczestniczyło ponad 50 osób w tym burmistrz, zastępca burmistrza, sekretarz miasta oraz komendant straży miejskiej.

Akcja informacyjna prowadzona była zarówno w przestrzeni miast jak i w internecie. Wyprodukowano wspólne dla wszystkich miast plakaty, ulotki (na szablonie ETM, zgodnie z identyfikacją KE); Plakaty informowały o wspólnych działaniach, które będą odbywały się we wszystkich 7 miastach, a ulotka dodatkowo miała charakter edukacyjny, mówiła o idei ETM oraz wspólnych działaniach 7 progresywnych miast. Dodatkowo zostało stworzonych niemal 100 memów, które z jednej strony informowały o transporcie publicznym, zrównoważonej mobilności oraz zagrożeniach płynących z nadmiernej liczby samochodów na polskich drogach. Każde z miast promowało poprzez memy także swoje rozwiązania, funkcjonujące w danym mieście.

Kawiarenka Obywatelska – sytuacja słupeckich seniorów

Kawiarenka Obywatelska odbyła się w ramach Festiwalu Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej. W trakcie spotkania omawiana była sytuacja seniorów i senierek w Słupsku.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Centrum Inicjatyw Obywatelskich, Urzędu Miejskiego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Słupeckiej Rady Seniorów, Słupeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz mieszkańcy/nki.

W czasie kawiarenki dyskutowano o sytuacji osób starszych, o przygotowaniu miasta do stale wzrastającej liczby seniorów, o podejmowanych działaniach, akcjach, projektach oraz o możliwościach i zasobach jednostek, które swe działania kierują do osób starszych.

Lekcje obywatelskie

Centrum Inicjatyw Obywatelskich, na drugie już zaproszenie Fundacji „Kaszubskie Słoneczniki”, przeprowadziło **lekcje obywatelskie** wśród uczniów usteckiej szkoły „ADVENTURE”.

Zajęcia z dziećmi przybrało niestandardową, innowacyjną formą. Naszym celem było ukazanie uczniom, że obywatelskość i patriotyzm to nie tylko wielkie słowa, ale codzienne czynności, które mogą być wykonywane przez każdego z nas. lekcje prowadzone były metodą warsztatową, która pozostawiała uczestnikom wiele swobody w działaniu.

W zajęciach wzięły udział również dzieci z klasy pierwszej Szkoły Podstawowej nr 3 w Słupsku oraz dzieci z klasy 3 Szkoły Podstawowej Nr 5 w Słupsku.

Sekretariat Słupskiej Rady Organizacji Pozarządowych

Centrum Inicjatyw Obywatelskich od wielu lat prowadzi **Sekretariat Słupskiej Rady Organizacji Pozarządowych**. Rada działa od 2004 roku. Powstała z inicjatywy CIO (wtedy Słupskiego Centrum Wspomagania Organizacji Pozarządowych) i Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Słupsku. W 2017 roku odbyły się kolejne wybory do Rady.

W obecnej kadencji członkami Rady są:

Kamila Przeworska – Fundacja Indygo (przewodnicząca)

Danuta Wawrowska – Stowarzyszenie Kobiety Słupsk

Tomasz Keler - Centrum Inicjatyw Obywatelskich

Renata Wismont – Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dajmy im radość"

Patryk Rozental – Fundacja Progresja

Grażyna Andrzejewska – Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku

Do zadań Sekretariatu należało:

- prowadzenie kalendarza spotkań,
- tworzenie i dystrybucja sprawozdań ze spotkań ROP,
- przygotowywanie technicznej strony zebrań,
- dystrybucja dokumentów tworzonych przez członków ROP.

Podczas comiesięcznych spotkań członkowie Rady omawiali kwestie związane z funkcjonowaniem słupskich organizacji pozarządowych.

Rewitalizacja Słupska

W ramach zlecenia z Miasta Słupska, CIO przeprowadziło cykl przedsięwzięć w ramach zapoznania się z opinią mieszkańców/niek Słupska nt. **planów związanych z rewitalizacją Miasta**. W ramach przedsięwzięcia zorganizowano **spacery badawcze** (z seniorami, z młodzieżą, z przedstawicielami instytucji oświaty i kultury) **zajęcia dla dzieci z przedszkola** oraz **badania focusowe**.

Materiał wypracowany w ramach tych działań wykorzystany został do opracowania „**Analizy i prognozy zjawisk demograficznych dla Słupska**”.